

## САДРЖАЈ

*Реч унајред* – Тиодор Росић / 5

Милорад Наумовић: Циљеви и задаци методике развоја говора / 7

### I

Osvald Dikro i Cvetan Todorov: Jezik i govor / 11

Smiljka Vasić: Postanak jezika i govora / 17

Ранко Бугарски: Порекло језика / 18

Ранко Бугарски: Језички развој појединца / 22

Aleksandar R. Luriја: Ontogeneza govornog iskaza / 26

Osvald Dikro i Cvetan Todorov: Sticanje jezičkog znanja / 28

Auditivno-motorična strana jezika / 29

Sintaksa i semantika / 29

Razvoj jezika i razvoj mišljenja / 30

Smiljka Vasić: Govor, jezik i mišljenje / 32

Ivan D. Ivić: Počeci simboličke funkcije kod dece / 33

Ranko Bugarski: Dečji jezik i lingvistička teorija / 40

### II

Милорад Наумовић: Методе истраживања дечјег говорног развоја / 51

Неговање говорне културе / 53

Вербално изражавање и комуникација / 54

Монолошки говор и причање / 55

Рада Ивановић: Дете и језичка комуникација / 56

Шта може дете? / 56

Дете је носилац свог говорног развоја / 57

Потребе детета у језичкој комуникацији / 58

Улога и поступци васпитача у развијању језичке комуникације / 59

Милорад Наумовић: Облици и методе говорне комуникације с децом / 60

Разговор као облик и метода комуникације / 60

Причање као облик и метода говорне комуникације / 61

Препричавање као облик и метода говорне комуникације / 62

Читање као облик говорне комуникације и метода рада

с предшколском децом / 64

Описивање као облик говорне комуникације / 65

Средства којима се унапређује говорна комуникација с децом / 68  
Филм и телевизија и њихова примена у развоју говора / 75

### III

- Богатење дечјег речника и неговање граматички правилног говора / 83  
Вук Милатовић: Фонетска структура гласа, артикулација / 84  
Вук Милатовић: Вежбе артикулације / 86  
    Вежбе дисања / 86  
Вук Милатовић: Разумевање и усвајање појма реченице / 89  
    Разумевање и усвајање појма речи / 90  
    Разумевање и усвајање појма гласа / 92  
Vaspitni postupci u kontekstu stvarne komunikacije / 93  
    Primer vaspitnih postupaka primerenih „detetu koje malo govori“ / 98  
    Primeri vaspitnih postupaka primerenih deci koja pokazuju zaostajanje u govoru / 99  
    Vaspitni postupci za razvijanje sposobnosti komunikacije / 100  
    Kako se vrši proširenje dečjih iskaza? / 102  
    Primeri postupaka koji pomažu detetu da eksplicira i/ili preformuliše poruke / 107  
Smiljka Vasić: Govor u svakodnevnim životnim situacijama / 108  
    Kako se priča anegdota / 109

### IV

- Aleksandar R. Lurija: Usmeni govor i njegovi osnovni oblici / 113  
    Usmeni dijaloški govor / 113  
    Usmeni monološki govor / 115  
Ivan D. Ivić: Prve reči / 118  
Đorđe Kostić – Spasenija Vladisavljević: Tipologija iskaza / 126  
Dr Dragan Krstić: Razvoj rečenice / 131  
Đorđe Kostić – Spasenija Vladisavljević: Pojava padeža / 133  
    Javljanje padeža u periodu od 18. do 21. meseca / 134  
Đorđe Kostić – Spasenija Vladisavljević: Upotreba glagola / 139  
    Razvoj sadašnjeg vremena / 140  
    Razvoj prošlog vremena / 144  
    Razvoj budućeg vremena / 145  
Đorđe Kostić – Spasenija Vladisavljević: Predlozi, prilozi, rečce i druge „nepromenljive“ reči / 148  
Đorđe Kostić i Spasenija Vladisavljević: Neologizmi / 163

### V

- Eva V. Klark: Šta sadrži reč: o detetovom usvajanju semantike / 169  
    Prošireno značenje u ranom govoru / 173  
    Pridevi za dimenzije / 186  
    Glagoli i složene imenice / 190  
    Zaključci / 194

## VI

- Говорне игре / 201  
Роже Кајоа: Дефиниција игре /  
Aleksandra Marjanović: Деčје jeзичке игре / 202  
Radomir Matić: Govorne igre / 215  
Рада Ивановић: Језичке игре и активности / 217  
    Специфичне језичке активности / 217  
    Игре опонашања на невербалном плану / 218  
    Игре и активности за практиковање комуникацијске употребе говора / 219  
    Обавештајна употреба говора / 220  
    Давање упутстава и налога / 221  
    Хеуристичка употреба говора / 223  
    Игре за богаћење дечјег речника / 227  
    Комплексне активности / 228  
Милорад Наумовић: Језичке игре и језичко стваралаштво  
    у развоју говора предшколске деце / 230  
    Вербалне игре и стваралаштво: Фонолошке игре / 233  
    Лексичке игре / 234  
    Синтаксичке игре / 236  
    Игре римовања / 238  
    Драмске игре / 239  
    Активности којима се негује драмско играње и стваралаштво деце / 241

## VII

- Упознавање са дечјом књижевношћу / 245  
Љубица Дотлић – Емил Каменов: Књижевност у дечијем вртићу / 247  
Милорад Наумовић: Књижевност у предшколском васпитању и образовању / 253  
    Избор дела за читање иди причање / 254  
    Припрема васпитача за интерпретацију књижевног дела / 256  
Тиодор Росић: Поетика игре у књижевности за децу на предшколском нивоу / 257  
Ратомир Рале Дамјановић: Структура рецитације / 265  
    План рецитације / 265  
    Емоција / 268  
    Стих и рима / 269  
    Рефрен / 270  
    Пауза / 273  
    Градација / 274  
    Метафора / 275  
    Темпо говора / 276  
    Мелодија песме / 276  
    Ритам / 276

## VIII

- Модел А припремног предшколског програма / 281  
    Говор и комуникација / 281